

**UCHWAŁA NR XVIII/120/2019
RADY GMINY BARTOSZYCE**

z dnia 20 grudnia 2019 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Bartoszyce na 2020 rok.**

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz.U. z 2018 r. poz. 994) w związku z art. 4¹ ust.1, ust.2 i ust 5 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r. , poz. 2137) oraz art.10 ust. 1-4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r., poz. 1030 z póź. zm) oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz.U. z 2016 r. , poz. 1492) uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Bartoszyce na 2020 rok, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Program, o którym mowa w § 1 stanowi część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych przyjętej odrębną uchwałą oraz uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bartoszyce.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2020 roku.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Krzysztof Iwanski

Uzasadnienie

Obowiązek corocznego uchwalania przez radę gminy Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii wynika z art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu narkomanii oraz art. 10 ust. 1-4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Program stanowi lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód, wymiarze społecznym i jednostkowym, wynikających z używania alkoholu i innych środków psychoaktywnych i uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz.U. z 2016 r., poz. 1492).

Realizacja zadań określonych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Bartoszyce na 2020 rok, prowadzona będzie w oparciu o środki własne Gminy Bartoszyce, uzyskane z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wydawanych zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Krzysztof Iwowski

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH
ORAZ
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
W
GMINIE BARTOSZYCE

NA ROK 2020

sprzedaż alkoholu, na realizację zadań określanych corocznie w gminnych programach rozwiązywania problemów alkoholowych, zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami gmin. Program określa kierunki podejmowania działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wskazuje podmioty odpowiedzialne za ich realizację, określa źródła finansowania. Program ma służyć minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z uzależnienia od alkoholu i innych środków psychoaktywnych, zatem kierowany jest również do wszystkich rodziców, nauczycieli oraz sprzedawców napojów alkoholowych.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2020 opracowano na podstawie następujących aktów prawnych oraz innych dokumentów rekomendujących określone zadania do realizacji:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz.U. z 2018 r., poz. 2137 z późn. zmianami);
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz.U. z 2015 r., poz. 1390);
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity Dz.U. z 2018 r., poz. 1030 ze zm.);
4. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bartoszyce na lata 2016-2023 (Uchwała Nr XIII/159/2016 Rady Gminy Bartoszyce z dnia 29 stycznia 2016 r.);
5. Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz.U. z 2016 r., poz.1492);
6. Krajowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2016-2020;
7. Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2016-2020;
8. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r., poz.994 ze zm.)

ROZDZIAŁ II

DIAGNOZA WYBRANYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE BARTOSZYCE

1. Charakterystyka Gminy Bartoszyce

Gmina Bartoszyce to gmina wiejska, która leży w północnej części województwa warmińsko-mazurskiego, w powiecie bartoszyckim. Gmina Bartoszyce jest jedną z największych, pod względem zajmowanego obszaru (427,2 km²), gmin w Polsce. Pod względem administracyjnym obejmuje 105 miejscowości podstawowych, skupionych

2.2 Bezpieczeństwo publiczne

Zadania w zakresie bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy Bartoszyce realizuje Komenda Powiatowa Policji w Bartoszycach oraz Posterunek Policji w Bezledach. Gminę Bartoszyce obsługuje dwóch dzielnicowych. Policja należy do podmiotów najczęściej wnioskujących do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o wszczęcie procedury zobowiązania do leczenia odwykowego oraz – na mocy ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie- wszczynających procedurę „Niebieskiej Karty”. Z tego powodu, Policja stanowi bardzo ważne ogniwo w lokalnym systemie przeciwdziałania patologiom społecznym.

2.3 Placówki Opieki Zdrowotnej

Mieszkańcy gminy Bartoszyce objęci są podstawową opieką zdrowotną świadczoną przez:

- a) Gminny Zakład Lecznictwa Otwartego w Galinach- w jego ramach działają Wiejskie Ośrodki Zdrowia w Galinach, Łabędniku i Bezledach oraz Ośrodek Zdrowia w Bartoszycach (lekarz POZ, pielęgniarka POZ i pielęgniarka szkolna);
- b) Ośrodek Zdrowia w Wojciechach (NZOZ „OLS-MED”- lekarz i pielęgniarka POZ oraz pielęgniarka szkolna);
- Poradnie Stomatologiczne w Galinach i Wojciechach;
- Gabinet Fizjoterapii w Bezledach.

Dostępność pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, współuzależnionych i doświadczających przemocy jest realizowana przez NZOZ Poradnię Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia „Szansa” w Bartoszycach. W 2018 roku było w niej zarejestrowanych 46. mieszkańców gminy Bartoszyce, w tym:

- 33 osoby uzależnione od alkoholu;
- 2 osoby pijące szkodliwie;
- 6 osób współuzależnionych;
- 4 osoby doznające przemocy w rodzinie;
- 1 osoba uzależniona od środków psychoaktywnych.

2.4 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach i Punkt Informacyjno- Konsultacyjny

Jednym z głównych zadań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bartoszycach jest objęcie opieką środowisk znajdujących się w trudnym położeniu materialnym, spowodowanym różnymi sytuacjami życiowymi (w tym nadużywaniem alkoholu i przyjmowaniem środków psychoaktywnych). Należy zaznaczyć, iż udzielana przez ośrodek pomocy społecznej pomoc finansowa i materialna realizowana jest łącznie z pracą socjalną, polegającą na wsparciu w rozwiązywaniu problemów socjalno-bytowych, rodzinnych, urzędowych czy związanych z podjęciem zatrudnienia lub terapii. Ważnym ogniwem systemu wsparcia rodzin z dziećmi w gminie Bartoszyce jest asystent rodziny, do którego zadań należy m.in. podejmowanie zadań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin, pojawiającego się bardzo często z powodu alkoholu.

- Opiniowanie w sprawach:
 - projektu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów oraz Przeciwdziałania Narkomanii;
 - zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych pod względem zgodności w zakresie określonym w art. 12 ust. 1 i 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz wyrażanie opinii w tej sprawie w drodze postępowania.
- Przeprowadzanie kontroli przestrzegania zasad i warunków sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych.

Do kompetencji GKRPA należą także zadanie wynikające z ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

2.7 Organizacje pożytku Publicznego

Mieszkańcy gminy Bartoszyce mogą korzystać z usług świadczonych przez instytucje i organizacje o szerszym zasięgu działania. Nadmienić warto, że Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zlokalizowany jest w kompleksie organizacji pozarządowych wspierających osoby w trudnej sytuacji życiowej, takich, jak:

- Polski Czerwony Krzyż;
- Polski Komitet Pomocy Społecznej;
- Schronisko dla osób bezdomnych;
- Dzienny Dom Pomocy;
- Środowiskowy Dom Samopomocy;
- Polski Związek Niewidomych;
- Związek Emerytów i Rencistów;
- Związek Kombatancki;
- Kompleks świetlicowy.

Zadania z zakresu wspierania rodziny stanowią część projektów realizowanych przez Stowarzyszenie „Wspólny Dom na Rzecz Mieszkańców Gminy Bartoszyce” z siedzibą w Wojciechach.

3. Ograniczanie dostępności alkoholu na terenie Gminy Bartoszyce

Ograniczenie dostępności alkoholu na terenie gminy Bartoszyce, realizowane jest poprzez limitowanie liczby zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych oraz poprzez zakaz sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w odległości nie bliższej niż 30 metrów od placówek oświatowych, opiekuńczo- wychowawczych, kościołów oraz kaplic. Kwestie te reguluje Uchwała Rady Gminy Nr XXXVIII/397/2018 z dnia 15 czerwca 2018 roku w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie gminy Bartoszyce.

Zgodnie z powyższą uchwałą maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, do spożycia poza miejscem sprzedaży, na terenie gminy Bartoszyce wynosi:

- do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwa - 35

ROZDZIAŁ III

UŻYWANIE ŚRODKÓW PSYCHOAKTYWNYCH /ZACHOWANI RYZYKOWNE

Podstawą do nakreślenia kierunków działań w niniejszym Programie są zarówno wyniki badań ogólnopolskich realizowanych m.in. na zlecenie Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii (ESPAD 2015) oraz Krajowego Centrum ds. AIDS jak i tematyczne opracowania zamieszczone na stronach w/w agencji - stanowiących najważniejsze źródła informacji o zachowaniach ryzykownych młodych ludzi. Ważną rolę odgrywają również dane obrazujące sytuację w naszej gminie - pozyskane od lokalnych podmiotów działających na rzecz ograniczania problemu uzależnień i przemocy w rodzinie (m.in. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja) w oparciu m.in. o sprawozdania merytoryczne za I półrocze 2019 r. z realizacji zadań wspieranych przez Gminę.

Dane zawarte w raportach z ostatnio realizowanych badań ogólnopolskich pokazują m. in., że:

- alkohol jest zdecydowanie najczęściej używaną substancją psychoaktywną przez polską młodzież (najpopularniejszym napojem alkoholowym jest piwo);
- spora grupa nastolatków po raz pierwszy sięgnęła po alkohol w wieku 11-13 lat (wśród 11-latków – 25% chłopców i 14% dziewcząt);
- wśród 17-latków tylko 5-8% nie próbowało alkoholu;
- częste picie alkoholu (głównie piwa) deklarowało ok. 50% 15-16 latków i ponad 80% 17- 18 latków;
- częste upijanie się deklarowało 12% 15-16 latków i ok. 20% 17-18 latków;
- nikotyna jest drugą co do stopnia rozpowszechnienia substancją psychoaktywną używaną przez młodzież szkolną;
- ok. 52% 15-16 latków przynajmniej raz w życiu wypaliło papierosa;
- pierwsze eksperymenty z paleniem tytoniu stosunkowo często rozpoczynają się przed 13 rokiem życia;
- odsetek 15-latków palących papierosy codziennie sięga ok. 10% a palących regularnie (co najmniej raz w tygodniu i częściej) – ok. 15%.
- trzecim najczęściej używanym przez młodzież rodzajem substancji psychoaktywnych są przetwory konopii – marihuana lub haszysz. Szacuje się, że ok. 25% młodzieży 15-16 letniej i 43% młodzieży w wieku 17-18 lat próbowało przynajmniej raz w życiu tych substancji a około 10-15% używa tych narkotyków stosunkowo często (przynajmniej raz w miesiącu);
- młodzież szkolna w Polsce stosunkowo często sięga po leki psychotropowe (np. leki nasenne , uspokajające) bez zalecenia lekarza; dotyczy to ok. 17% 15-16 latków i ok. 18% 17-18 latków przy czym wskaźniki używania tych leków są mniej więcej dwukrotnie wyższe wśród dziewcząt;
- rosnącym problemem jest używanie przez młodzież do odurzania się ogólnodostępnych środków przeciwbólowych (ok. 7% 15-16 latków);
- unikanie alkoholu i narkotyków odgrywa kluczową rolę w zapobieganiu rozprzestrzeniania się HIV; do zakażeń HIV dochodzi najczęściej wśród ludzi młodych pomiędzy 15 a 24 rokiem życia (ok.70% osób zakażonych nie jest świadomych swego zakażenia).

Celem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 rok jest:

- kształtowanie właściwych postaw wobec picia alkoholu, używania narkotyków oraz podejmowania innych zachowań ryzykownych szczególnie przez dzieci i młodzież,
- ograniczanie popytu i podaży środków psychoaktywnych,
- redukcja szkód zdrowotnych i społecznych związanych z używaniem środków psychoaktywnych oraz przeciwdziałanie innemu rodzajowi uzależnieniom,
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Osiągnięciu w/w celu służyć będzie realizacja zadań wyszczególnionych w Rozdziale IV oraz w załącznikach nr 1 i 2 do niniejszego Programu.

ADRESACI PROGRAMU

Niniejszy Program skierowany jest do:

- mieszkańców gminy Bartoszyce;
- dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem od alkoholu oraz ich rodziców, opiekunów i nauczycieli;
- osób dorosłych zagrożonych uzależnieniem od alkoholu (w tym osób pijących szkodliwie lub ryzykownie);
- osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu ;
- osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od narkotyków i dopalaczy;
- osób zawodowo zajmujących się problematyką alkoholową, narkomanii i przemocy.

ROZDZIAŁ V

CELE SZCZEGÓŁOWE

1. **Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie, służącej zwiększaniu świadomości społecznej.**

Zadania:

- ◆ Realizacja programów mających na celu podnoszenie świadomości dotyczącej zdrowotnych, psychologicznych i społecznych skutków nadużywania alkoholu i zażywania narkotyków.
- ◆ Realizacja programów profilaktycznych kształtujących kompetencje osobowościowe oraz zdolności interpersonalne niezbędne do funkcjonowania młodych ludzi wśród rówieśników bez pomocy środków psychoaktywnych, w tym udział w zajęciach pozalekcyjnych.
- ◆ Podejmowanie działań w zakresie przeciwdziałania przemocy rówieśniczej, w tym cyberprzemocy.
- ◆ Edukacja publiczna w zakresie problematyki alkoholowej i narkomanii oraz współistniejącej z nimi przemocy poprzez:

3. Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi w obszarze przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii i przemocy.

Zadania:

- Podejmowanie wspólnych działań z instytucjami i organizacjami na rzecz osób i rodzin, w których występuje problem alkoholowy, narkomania lub przemoc w rodzinie.
 - Przekazywanie materiałów edukacyjnych i informacyjnych o tematyce uzależnień i przemocy do wykorzystania w działalności profilaktycznej.
 - Finansowanie i dofinansowanie różnych form dokształcania podejmowanych przez osoby realizujące zadania z profilaktyki uzależnień i przemocy w rodzinie (pracujących na rzecz mieszkańców gminy Bartoszyce) w celu podniesienia ich kompetencji.
- 4. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.**

Zadania:

- Współpraca z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, pedagogami szkolnymi, Zespołem Interdyscyplinarnym, Powiatowa Komenda Policji w zakresie udzielania pomocy osobom współuzależnionym i ofiarom przemocy w rodzinie (procedura „Niebieskiej Karty”).
 - Motywowanie osób współuzależnionych do podejmowania leczenia terapeutycznego w poradniach odwykowych.
 - Dofinansowanie działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy, w tym spektakli profilaktycznych przygotowanych przez uczniów.
- 5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13.1 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.**

Zadania:

- Wydawania przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych opinii o zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych zgodnie z uchwałą Rady Gminy.
- Prowadzenie działań kontrolnych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (zgodnie z art. 18 ust. 8 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi).

- B) Podstawa wypłaty wynagrodzenia jest lista obecności lub protokół, na których został złożony własnoręczny podpis członka komisji.
- C) Członkom komisji przysługuje zwrot kosztów delegacji, poniesionych z tytułu podróży służbowych na szkolenia, konferencje oraz inne wyjazdy związane z wykonywaniem zadań komisji, według załączonych delegacji, rachunków i biletów za przejazd.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Wójt Gminy zobowiązany jest do sporządzenia sprawozdania z wykonania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i przedłożenia go Radzie Gminy do dnia 31 marca roku następującego po roku, którego sprawozdanie dotyczy.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Krzysztof Iwański

Załącznik nr 1
do Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 rok.

Dochody i wydatki związane z realizacją Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Zapobiegania Narkomanii w 2020 roku

L P.	Dz.	Roz.	Nazwa programu	Cel i zadania	Jedn. realiz. program	Okres realiz. programu	Łączne nakłady finans.	Dochody	Wydatki
			4	5	6	7	8	9	10
1.	851	85153	1. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie przeciwdziałania narkomanii, adresowanej do dzieci, młodzieży i dorosłych.	1. Realizacja programów profilaktyczno-edukacyjnych ukierunkowanych na przeciwdziałanie uzależnieniom od środków psychoaktywnych 2. Organizacja i dofinansowanie szkoleń, warsztatów, konferencji podnoszących kompetencje osób realizujących zadania z zakresu	Placówki oświatowe Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Placówki oświatowe Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Zadanie całoroczne Zadanie całoroczne			1.000 zł 3.000 zł

Załącznik nr 2
do Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 rok.

Dochody i wydatki związane z realizacją Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Zapobiegania Narkomanii na 2020 rok

Lp.	Dz.	Roz.	Nazwa programu	Cel i zadania	Jedn. realiz. program	Okres realiz. programu	Łączne nakłady finans.	Dochody	Wydatki
	1	2	4	5	6	7	8	9	10
1.	851	85154	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób dotkniętych problemem uzależnień oraz doświadczających przemoc	<p>1. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (posiedzenia, kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych, delegacje).</p> <p>2. Dyżur psychologa w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym.</p> <p>3. Opinie biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.</p> <p>4. Wnioskowanie do Sadu Rejonowego w</p>	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	Zadania całoroczne			10 500 zł
						Zadanie całoroczne			9 360 zł
						Zadanie całoroczne			9 000 zł
						Zadanie całoroczne			2 500 zł

